

STRANA 3

Ilona Csáková: Žiju život, který jsem si přála žít

Noviny pro jihomoravský region

S týdenním barevným TV programem

Pondělí 4. ledna 2016

ZNOJEMSKÝ

Ročník XVI.

1/2016

Cena: 15 Kč

týden

www.znoj-tyden.cz

RADY - PORADY

Kdy je správný Nový rok a nový rok?

ZNOJMO (Mgr. Kateřina Kotoučová). Pravidla pro psaní velkých písmen jsou pro mnohé „španělská vesnice“. Není se čemu divit, protože právě česká gramatika patří k těm nejobtížnějším na světě. Proč se ale toto slovní spojení používá a kde se vlastně vzalo? Úsloví vyjadřuje symbol něčeho neznámého, nepochopitelného a cizího. Ale jak kde. V samotném Španělsku se používá k vyjádření téhož „para mi es griego“ - je to pro mě Řek, nebo řečtina, také „el árabe“ - arabština, případně „pueblo chino“ - čínská vesnice. Podobně s Číňany koketuje ruština - „китайская грамота“. Francouzi také říkají „du chinois“ - Číňan. Angličan pak řekne, že je z toho úplně Řek - „be all Greek to“.

Autorem rčení „španělská vesnice“, používaného u nás, je prý Johann Wolfgang Goethe, který často Čechy navštěvoval. Úsloví utvořil na přelomu 18. a 19. století, zkombinováním lidově vžitého slovního spojení „böhmische Dörfer“ (česká vesnice) užívaného tenkrát v Německu. Původní německá verze byla v Čechách logicky nepoužitelná. Volba slovního spojení „španělská vesnice“ souvisí také se zdejšími dobovými odporem k španělským mravům a zvykům, jak je zaváděl Karel V. Habsburský, původem Španěl. Ten dokonce v 16. století po objevu Ameriky pyšně prohlašoval, že nad jeho říší slunce nezapadá. Nakonec to nejlepší. Poláci. Tam jako symbol něčeho neznámého, nepochopitelného a cizího řeknou „Dla mnie to czeski film“ (to je pro mě český film). Poláci to ale myslí trochu jinak. Důvodem není to, že podceňují českou kinematografii (spíše opak je pravdou), ale zrádná slova, která se podobně vyslovují, avšak znamenají něco jiného. A pokud si nějaký Polák troufne podívat se na český film bez dostatečné znalosti českého jazyka, pak má z toho guláš. Vraťme se ale k češtině. S velkým písmenem se píšou např. Vánoce, Velikonoce, Nový rok (= 1. leden, ale nový rok = příští rok), Tři králové (= 6. leden, ale my tři králové jdeme k vám), Hromnice, Květná neděle, Zelený čtvrtek, Velký pátek, Bílá sobota, Boží hod velikonoční, Velikonoční pondělí, Svátek práce, Den vítězství, Den české státnosti, Památka zesnulých, Štědrý den, Boží hod vánoční (při obráceném slovosledu se velké písmeno přesouvá na první slovo: Pondělí velikonoční, Hod boží i Boží hod), Den děkuvzdání. S malým písmenem se doporučuje psát spojení den otevřených dveří. Jako druhové názvy, a tedy s malým písmenem, se píšou: vánoční/velikonoční svátky, advent, masopust, sabat.